

دیدار با تندیس نامداران

گیلان

تالیف:

زهتاب صحبت‌زاده

صحبت زاده، زهتاب -

دیدار با تندیس نامدارن گیلان / تألیف زهتاب صحبت زاده.

رشت / : کتیبه گیل، ۱۳۸۴.

۱۱۱ ص، عکس.

ISBN 964 - 8372 - 30 - 6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۱۱

۱. گیلان - - سرگذشت نامه الف عنوان.

۹۵۵/۲۳۰۹۲۲

DSRY۰۴۹ / گ ۸۲۵ د ۹

۸۴-۱۸۱۸۹ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات کتیبه گیل، رشت، منظریه، روبروی هتل کادوس،

خیابان بهرام تلفن و فاکس ۳۲۳۳۸۸۹

■ عنوان: دیدار با تندیس نامداران گیلان

■ مؤلف: زهتاب صحبت زاده

■ ناشر: انتشارات کتیبه گیل

■ چاپ نخست ۱۳۸۴

■ تیراژ ۳۰۰۰ نسخه

■ قیمت ۱۲۰۰ تومان

■ چاپ توکل

■ شابک: ۹۶۴-۸۳۷۲-۳۰-۶ ISBN 964 - 8372 - 30 - 6

تقدیم به روح ملکوتی مرحوم پدرم

و

عواطف و مهربانی‌های مادرم

به

احترام سال ۱۳۸۰ شمسی

فهرست مطالب

۷	○ مقدمه
۱۱	بخش نخست: شهر رشت
۱۲	○ شهر رشت در گذر زمان
۱۳	○ سیر تدریجی رشت به سوی توسعه
۱۶	بخش دوم: چهار دانشمند
۱۷	فصل اول - تندی‌ها
۱۷	○ تندی‌های چهار دانشمند
۱۹	○ مقر تندی‌های چهار دانشمند (سبزه میدان)
۲۳	فصل دوم - پروفسور سمیعی
۲۳	○ خاندان سمیع
۲۷	○ پروفسور مجید سمیعی
۳۱	فصل سوم - پروفسور رضا
۳۱	○ خاندان رضا
۳۳	○ پروفسور فضل‌الله رضا
۳۹	فصل چهارم - استاد دکتر بهزاد
۳۹	○ استاد دکتر محمود بهزاد
۴۱	○ تألیفات و ترجمه‌های استاد دکتر محمود بهزاد

۴۴	چند خاطره از استاد دکتر محمود بهزاد
۵۱	فصل پنجم - پروفیسور اکبرزاده
۵۱	پروفیسور حسن اکبرزاده
۵۳	بخش سوم، شیون فومنی
۵۴	تندیس شیون فومنی
۵۵	شیون فومنی از حیات زمینی تا حیات آسمانی
۵۷	نمونه‌ی اشعار شیون فومنی
۶۱	بخش چهارم، میرزا کوچک خان جنگلی
۶۳	تندیس میرزا کوچک خان
۶۵	مقر تندیس میرزا (میدان شهرداری)
۶۹	سردار جنگل و یارانش
۷۰	زندگی، کردار و رفتار میرزا از دیدگاه مارچنکوی فرانسوی
۷۱	نوجوانی و جوانی میرزا
۷۲	شکل‌گیری نهضت جنگل
۷۴	مجروحیت سردار جنگل
۷۵	تشکیل نهضت جنگل
۷۸	تحولات ایران
۷۹	غروب خورشید نهضت
۸۰	شخصیت میرزا کوچک خان
۸۱	روش زندگی میرزا
۸۲	داستان غم‌انگیز مرگ میرزا و یار وفادارش
۸۴	حکایت سر و پیکر میرزا

- مدفن میرزا (سلیمان داراب) ۸۸
- بخش پنجم: دکتر حشمت ۹۱
- تندیس دکتر حشمت ۹۲
- دکتر حشمت از طبابت تا پای دار ۹۴
- مدفن دکتر حشمت (چله‌خانه) ۹۸
- بخش ششم: پهلوان محمود نامجو ۱۰۱
- تندیس محمود نامجو ۱۰۲
- محمود نامجو از تولد تا فتح قله‌های افتخار ۱۰۴
- منابع و مآخذ ۱۱۱

ای همه هستی ز تو پیدا شده خاک ضعیف از تو توانا شده
زیر نشین علمت کاینات ما به تو قائم، چو تو قائم به ذات
(نظامی)

☆ مقدمه

همانگونه که نامداران، مشاهیر و دانشمندان عامل تکامل جوامع بشری هستند، آگاهی از سیره‌ی زندگی آنان نیز خود درس بزرگی در جهت رشد فکری و فرهنگی و عامل مهمی در کشف رمز موفقیت بر ناکامی‌ها و نجات جوامع از عقب ماندگی‌هاست.

در این راستاست که دستان توانای هنرمندان بکار می افتد و تندیس رجال با صلاحیت جامعه را خلق می کند تا افراد جامعه ضمن افتخار به دانشمندان و بزرگان خود بر زحمات این تحول آفرینان ارج بنهند و همیشه آنان را در میان خود و با خود ببینند تا آیندگان از اسوه‌های موفقیت درس موفقیت بیاموزند.

شاید بارها در مسافرت به شهرها و اماکن مختلف مجسمه‌هایی را دیده باشید و این سؤالات به ذهن شما خطور کرده باشد که این مجسمه‌ی چه کسی است؟ شرح حالش چیست؟ چه کارهایی انجام

داده است؟ چرا تندیس او در این محل نصب شده است؟ سازنده‌ی این مجسمه کیست؟

جهت نیل به پاسخ این سؤالات یا باید به سراغ افراد آگاه رفت که دسترسی به آنها مشکل و وقت‌گیر است یا باید شرح حال آنها را در لابه‌لای کتب مربوط به مفاخر آن دیار جستجو کرد که مستلزم تهیه‌ی کتب مختلف و گذراندن وقت زیاد است که در حوصله‌ی هر کس نمی‌گنجد. برای جبران این نقیصه در استان گیلان مجموعه‌ای مشتمل بر تذکره‌ی رجال سیاسی، فرهنگی و اندیشمند استان گیلان که از آنها تندیس ساخته شده است به صورت کتاب حاضر آماده گردید. که نکاتی لازم به ذکر است.

۱ - روش کار مؤلف جمع‌آوری مطالب کتاب به دو روش کتابخانه‌ای و تحقیق میدانی بوده که در مرحله‌ی اول سعی شده به منابع در دسترس مراجعه و مطالب مورد نظر فیش‌برداری شود و برای اطلاع و آگاهی بیشتر درباره‌ی موضوع به تحقیق میدانی پرداخته و با استفاده از مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه مطالب و اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری شود.

۲ - تندیس مجاهدان، دانشمندان و مفاخر در نقاط مختلف شهر رشت قرار دارد، لذا مختصری از تاریخ و جغرافیای این شهر نگاشته و به سبب قرار گرفتن تندیس در میادین و اماکن پر رفت و آمد شهر رشت، زمینه‌ی نگارش تاریخ کوتاهی از آن اماکن نیز فراهم

شد و به تبع آن شمه‌ای از تاریخ مدفن شخصیت‌هایی که به دیار باقی شتافته‌اند نوشته شد.

۳ - در مورد تندیس مشاهیر گیلان کتاب مستقلی نوشته نشده است. اما در بیشتر کتابهای مربوط به مفاخر گیلان از آنان سخن به میان آمده است و برای اینکه خواننده با این اندیشمندان و نامداران بیشتر آشنا شود مطالبی در حد بضاعت مؤلف از اصل و نسب (خاندان) بعضی از آنان نوشته شد، به آثاری که جهت رسیدن به این هدف، استفاده شده، اشاره شده است.

۴ - مؤلف در تدوین مجموعه‌ی حاضر مدیون محبت‌های بی‌دریغ و راهنمایی‌های استاد ارجمند حاج سید احمد قمی سرپرست محترم روزنامه جام‌جم در استان گیلان می‌باشد و بر خود لازم می‌داند که از لطف بی‌شائبه‌ی استاد تشکر نماید و اگر از افکار بدیع و راهنمایی‌های نویسنده و محقق بزرگوار حاج قاسم غلامی کفرودی که در تهیه‌ی بعضی مطالب، حمایت‌های فراوانی نمودند سخن به میان نیاید ناسپاسی شده است و بجاست که از فداکاری همسر در ایجاد شرایط و محیط مناسب جهت مطالعه سپاسگزاری کنم.

۵ - آخرین سخن تقاضایی است که باید در محضر خوانندگان، دانشمندان و علاقمندان مطرح گردد؛ نگارنده هرگز ادعا نمی‌کند که توانسته است این مجموعه را بطور شایسته تقدیم دارد. بلکه معترف است، به علت عدم دسترسی به بسیاری از آثار، اسناد و دانشمندان،

باید به فضل خوانندگان و اساتید امیدوار باشد تا بتواند با مطالعه‌ی آن آثار، مدارک و نوشته‌ها در چاپهای بعدی به تکمیل آن بکوشد.

زهتاب صحبت زاده

رشت - خمام - اداره آموزش و پرورش

فروردین ۱۳۸۴